קולנוע

סרטים

שאגת הייאוש

הרודפים והנרדפים (פאריז, תל־אביב; יוגוסלביה). עדר פליטים אפור, עמוסי חבילות ומזוודות, מחכה שעות על שעות לרכבת. הרכבת לא באה — ואילי גם לא תבוא — והם עומדים עם המזוודות ביד ומחכים.

ופתאום צפירה, שיקשוק גלגלים. הפליטים מתנערים. אמהות קוראות לילדיהן. כולם רצים אל הרציף, רואים את הפרצופים שלהם, את התקווה, את ההתלהבות. הם ניצלו. ואז מגיעה הרכבת, ולוקח זמן עד שמבחינים שזו לא רכבת לנוסעים, זו רכבת מלאה טנקים. אין שום דרך לתאר קטע כזה על הנייר. זהו קולנוע במלוא גדולתו.

אולם אין זה סרט על פליטים. גם לא סרט על המלחמה דווקא, למרות שהוא מתרחש ביוגוסלביה בימי מלחמת העולם השנייה. זהו סרט על בני־אדם, על האופי האנושי. סרט של וריאציות על נרדפים — שהופכים, כשניתנת להם ההזדמנות, לרודפים.

בסצינה הבאה עומדים הפליטים מול קרונות החיילים ומביטים בהם בזעם ובייאוש. אך כעבור רגע מגיע למקום איש עם דוב, ושני המחנות מתלכדים פתאום וצופים יחדיו, בהנאה, בדוב העומד על רגליו ונוהם כשחבל קשור לאפו, והאיש שלו מתופף לו בתוף.

מאוחר יותר, לאחר שהחיילים נסעו, מתנפלים הפליטים על מיצרכי מזון נטושים בקרונות הרכבת. עדר כבשים פורץ מאחד הקרונות, ועדר הפליטים עומד ניכחם, והם מביטים אלו באלו, כמו שהביטו מקודם הפליטים בחיילים. ואז מתנפלים האנשים על הכבשים וחוטפים אותן. לשם מה? לאן יקחו אותן? מה יעשו בהן, כשאין להם בית ואין להם כלום? לא חשוב הטבע האנושי גובר על בעליו.

הפליטים עומדים עדיין בתחנת־הרכבת. הרכבת עוד לא באה. עוד מעט יגיעו הגרמנים. מה יהיה? הנה מתגלה אדם שתעודת־הזהות שלו נשרפה יחד עם ביתו. מי הוא? אולי גייס חמישי? והנודדים העלובים, שאיבדו את כל מה שיש להם, הופכים פתאום להמון פרוע. יש את מי לרדוף — והם הופכים לרודפים. וגם האיש הטוב, הגיבור, לא מוצא בליבו עוז לקום ולהצילו. ורק לאחר שהאלמוני מת, נותר בהמון שמץ מבטי אשמה. הם הבינו לפתע מה עשו. אך גם זה נעלם ונשכח כשהרכבת מגיעה.

במקום טוב ורע — ייאוש. בקטע הבא, כאשר הגיבור נרדף על־ידי הנאצים, הוא מתחבא בתוך עדר כבשים, הופך בעצמו לאחד מהם: קודם הוא היה אדם — עכשיו הוא בורח כמו חיה, והגרמנים רודפים אחריו, מקיפים אותו מכל הצדדים, מתעללים בו כמו בטרף, והוא נמלט מצייד לצייד, והשאגה הנוראה שהוא משמיע לאחר שתפסו את חברו ושרפו אותו חי, אינה רק יבבת צער על מות החבר. זוהי שאגת יאוש, שהיא בעצם תמצית־הסרט: זהו סרט מלא יאוש, משום שאין בו טובים ואין בו רעים. הכל אותו דבר: הנרדפים הופכים רודפים, אלה שבהם התעללו לפני רגע, מתעללים בנחותים מהם ברגע הבא. זהו סרט ניהיליסטי, נורא, כי אם אין טוב ואין רע — מה נשאר?

הגאונות של אלכסנדר פטרוביק היא באווירה הנוראה, אותה הוא יוצר בעזרת פרטים המצטרפים האחד למישנהו. משיגע שמופיע בין הפליטים וקורא להם להתוודות, כי יום הדין קרב. פנים של אשה בחלון. שיר עייף, מלנכולי על פרחים שנקטפו, המושר בצורה מעוותת, בקצב לא מתאים.

פטרוביק גם מתמצת את הסרט שלו לצלילים, לקווים, לתמונות שהכל מצוי כתוכן. הרדיפה האינסופית אחרי החייל הבורח הופכת לרגע לתמונה של רובה. רק רובה — ואדם בורח ממנו. האשה העומדת להיות מוצאת־להורג על שיתוף־פעולה עם הנאצים, הופכת פתאום לאשה שבעלה הוצא להורג ברכבת.

אפשר להתעכב על עוד פרטים העושים את הסרט ליצירת־מופת, אבל אין לזה סוף. מי שלא יילך לראות אותו, לא יידע כמה הוא באמת גדול.

מעשה מכוער

אני נטאלי (בן־יהודה, תל־אביב; אד־צות־חברית). הבעייה של נטאלי היא שהיא מכוערת, והבעייה של הסרט היא שהוא עוסק יותר מדי בכיעור הזה. הצהרות על כיעור, דיבורים על כיעור, שיחות על כיעור. מפסיקים להאמין לנטאלי זו שהיא אדם חי, ולא בעייה מופשטת.

אחר־כך, לאחר שנטאלי המכוערת ברחה מהוריה שחיפשו לה חתן, והלכה לגור בווילג', היא מגלה לנו, בשיחה, שמה שעשתה כל הזמן, מלבד לדבר על כיעור, זה לחפש את עצמה. בעזרת האהבה יכל מיני סימבולים גסים, היא מגלה גם את זה.

על כל זה חושבים כשתמהים מדוע סרט, שלכאורה יכול היה להיות מזעזע, עם

אני נטאלי
נמאס כיעור כל הזמן

מישחק מצויין ובעייה אמיתית — אינו כזה. אבל לא מוכרחים לתמוה על כך. אפשר גם לראות בזה סתם סרט רומנטי, לא רע, על גורלה של נערה, ו[illegible]הנות ממנו.

ישראל

אופסייד!

אין שקט במגרשי הכדורגל בארץ. אפילו כשלא משחקים שם כדורגל. השערוריות נמצאות שם גם כשעוסקים במלאכה שונה בתכלית — בהסרטה. זה מה שקרה לבלומפילד, סרט מיליון הדולר של וולף מנקיביץ' שנועד להיות מבויים על ידי אורי זוהר בכיכובם של ריצ'ארד האריס ורומי שניידר.

ששה ימים אחרי תחילת ההסרטה הודיע אורי זוהר כי הוא עוזב את בימוי הסרט בגלל אי־הבנות עם מפיקיו הבריטיים. „כנראה שאני עדיין לא מתאים להפקה בינלאומית," אמר זוהר בצניעות.

מה שקרה באמת הוא שאנשי הקולנוע הבינלאומיים עדיין לא מתאימים לאורי זוהר. הם לא רגילים לצעקותיו, להעלבותיו ולקללות שהוא משמיע, ברוח טובה, על במת הצילומים.

תחילה נפגע מכך עוזר הבמאי הבריטי וברח. אחר כך פרץ ריב בין זוהר להאריס, בגלל צורת האיפור של האריס. רק עם רומי שניידר לא הספיק אורי לריב. ימי הצילום שלה טרם התחילו.

בחוגי ההסרטה בארץ מספרים כי התפטרותו של אורי זוהר לא באה למפיקים כהפתעה. מזה שבועיים שהם הכינו בארץ ממלא־מקום, במאי בריטי, שציפה רק לרגע שאורי זוהר יסתלק מהמצלמה.

מדוע, אם כן, לא הופסק החוזה עם אורי זוהר עוד לפני תחילת הצילומים? במקרה כזה, עם במאי בריטי מההתחלה, לא היה הסרט מקבל את כל העידוד וההקלות של סרט ישראלי.

השבוע מתחיל עבורך תקופה נעימה במיוחד, שתימשך כמה שבועות: דאג לקשרים הדוקים יותר עם אלה החפצים בטובתך או היכולים לסייע לך, ולא תתאכזב. יום ה' הוא יום אהבות. נצל אותי — אם אתה יכול להתאפק ולא להתרברב. קחי אותו לרבנות אפילו בכוח. כשיהיה שם, ירצה.

עלה
21 במרס - 20 באפריל

★ ★ ★

עלי־אף מצב־הרוח העכור בו החל השבוע, תסיים את העיסקה עוד בתחילת שבוע זה — ביום ד'. היזהר, לעומת זאת, מכל מה שניתקל בדרכך ביום א' הקרוב. החורף יהיה הפעם קשה עבורך. נסי לרקום תוכניות לטווח ארוך יותר. אורחת אהובה תגרום לך רוב שימחה. מישרה רצינית נשמטת מבין ידיך.

שור
21 באפריל - 20 במאי

★ ★ ★

שבוע של תמורות והתקלויות בכוחות עויינים דווקא יסייע לך להתקדם שלב נוסף בסולם ההצלחה. זו ממשיכה להיות השנה שלך. אל תזלזל בקשרים ישנים כשאתה ניגש ליצור חדשים. הנסיעות מבורכות בשבוע זה — בתנאי שהן קצרות. בחר חברה מתאימה וצפוייה לך הנאה.

תאומים
21 במאי - 20 ביוני

הורוס קוב

שבוע שיגרתי במיקצת, מעייף עוד יותר ומאכזב לפחות — במה שנוגע לאהבה. היא תעשה צעדים בלתי מובנים, ואתה לא תדע כיצד להגיב. נסה לעסוק בספורט. קיימת גם אפשרות שתצטרך להפעיל את שריריך לחיסול סיכסוך טורדני. אם את זקוקה לעזרה, בקשי אותה מבן מזל עקרב. המצב הכספי ישתפר.

סרטן
21 ביוני - 20 ביולי

★ ★ ★

אם החודש האחרון היה טוב עד עתה, יהיה סוף השבוע הקרוב השיא. הגירושים שלך יגיעו לסיומם המוצלח. בן־זוגך החדש אינו ראוי לאמון רב. אם רצית לצאת לדרך חדשה — השבוע הוא הזמן לכך: תפוס יוזמה ובצע את תוכניתך. ידיד קרוב עלול לסבך אותך בפלילים. הישמר לעצמך!

אריה
21 ביולי - 21 באוגוסט

★ ★ ★

הכשלון האחרון שנחלת יהווה ציון דרך היסטורי בחייך. ההרפתקאות אליהן אתה נגרר מורידות מערכך בעיני אוהדיך. חוסר־טקט שוגלה עלול לגרום לך הפסדים ניכרים. נסי לאזן את יצר הרגשנות המופרז שלך, פן תמצאי עצמך בצרה ממנה לא תדעי לצאת. כסף ממקור בלתי צפוי עשוי לשנות את חייך.

שבוע נהדר, אהבה, כיף ובילויים ימלאו את רוב זמנך. בעבודה תזכי לשבוע מאין כמותו. בן־זוגך עומד להפתיעך לקראת סוף השבוע, בהצעה שתחולל מיפנה בחייך. נסה להשתחרר מהפחדים שיעיקו עליך בראשית השבוע. נסיעתך הקרובה, אותה תיכננת לאמצע השבוע, תידחה בכמה ימים, מסיבות שאינן תלויות בך. השינוי לו ציפית יחול בסוף השבוע. למרות מזלך המשופר בתקופה זו — עליך להישמר מן העתיד הרחוק, ביחוד מבחינה חומרית.

מאזניים
23 בספטמבר - 22 באוקטובר

★ ★ ★

חזרת למצב בריאות שפיר. היזהר לא להתחולל. בסוף השבוע צפוי לך פיצוי על חודשי הסבל שעברו עליך. מאמציך בעבודה, אותה ביצעת השבוע, יביאו לתוצאות שיפרסמו שמך ברבים. הנטל הכספי המעיק עליך יפחת. נסי להסביר את עמדתך ביתר תוקפנות ועקשנות. תזדקקי לזה בסוף השבוע: את תגיעי לשלב היכול לשנות את עתידך. לעומת זאת — שיקלי היטב את צעדייך.

עקרב
22 באוקטובר - 22 בנובמבר

★ ★ ★

עשית מאזן? עכשיו טעם מן הפירות. חגיגה מסויימת תביא אליך את האדם הסומפאטי אותו חפצת לפגוש. אל תנסי לשפוט אותו בחומרה רבה מדי. הוא בסך־הכל אדם קרוב ואוהב, אפילו אם ירגיז אותך במיקצת. יש להיזהר ביום א' — בייחוד את: הוא עלול לפגוע בך לרעה. התחמקי השבוע מפגישות, פן שכרך ייצא בהפסדך. גלי יותר הומור ופחות רצינות. את מרחיקה מעלייך ידידים הדרושים לקיומך.

קשת
23 בנובמבר - 20 בדצמבר

★ ★ ★

שבוע עליז ומרענן, אחרי כמה שבועות של עצבנות והתרגזויות. יגדל מספר המזמינים אותך לאירועים חברתיים בסוף השבוע. עבודה יוצרת תהיה פורה במיוחד השבוע. בן גדי בעל נטיות יוצרות עשוי להגיע השבוע לשיאים. נסיעה קצרה תביא לסיום עיסקה או לקבלת ג'וב חדש, ושם, במקום החדש, רבים הסיכויים שתמצא את האהבה שחיפשת. לבוש בהיר יהלום אותך במיוחד.

גדי
21 בדצמבר - 19 בינואר

★ ★ ★

הקושי שלך לשתף אחרים בחוויותיך, הטובות והרעות, יגרום לך נזק השבוע, כאשר תדחה אדם שיכול לעזור לך להתקדם בסולם החברתי. רופא המשפחה עלול לבשר לך בסוף השבוע דברים מדאיגים, בעקבות הבדיקה שערכת בשבוע שעבר. השתדל להיגמל מכמה הרגלים מגונים שסיגלת לעצמך בתקופה האחרונה. היזהר ביחוד ממכוניות. אל תסתבך השבוע עם אשה מבוגרת ושמור דרכך מפתיונות שווא.

דלי
20 בינואר - 18 בפברואר

★ ★ ★

תוך כמה ימים עשוי לעלות בגורלך להיות קרוב מאוד לאישיות מפורסמת ונערצת שתעניק לך את חסותה. השתדל להיראות נאה ומסודר, ולא לפלוט שטויות, כרגיל, בפומבי. אדם שאותו את מעריכה במיוחד יעניק לך תשומת־לב אם תגלי לו את אהדתך אליו. אם אתה בגיל העמידה, צפוייה לך חווייה עם לוליטה. היזהר שלא להסתבך. אל תרשה שיפתו אותך להשתמש בסמים. השבוע יש להיזהר במיוחד מן ההימור. המזל אינו מחייך.

דגים
19 בפברואר - 20 במרס